

FOGLALAT: Magyar és Erdélyország (kinevezések 's megiszeltetések; kolozsvári biróiktatás, erdélyi országgyűlés 's kolozs-megyei elhalasztott tisztújítás; a' dunai gőzhajótársaság közgyűlése, munkáiatai 's tervei; a' gőzhajók f. hónapi járása, köszénbányák; Eötvös Pál, Horváth József, és Nyiry József †; Pest melletti tor. ir. verseny; újjégzajlat 's hid-kiszedés; m. tud. társaság) Ausztria. Franciaország (Meunier ezimborái.) Portugália (pénzszüke 's hírlapi gúny). Spanyolország (közvátrakozás a' tábori munkálatok megkezdése i. ánt; Guibelalda és Harispe levélváltása; Mendizabal ovakodása; titkos társaságok, Mariano de Larra öngyilkossága.) Anglia (parlamentari viták, politikai lakoma; Roos lord hamis játszó pörébeni tanuallomások.) Német és Oroszország. Amerika. Elegehir. Gabonár. Pénzkelet Dunavizallás.

MAGYAR ÉS ERDÉLYORSZÁG.

Ő cs. k. fősége febr. 4iki legf. határozata szerint váci nagy prépost Sztankov cs. János vál. püspök, győri örkanonok 's m. k. helytartósági tanácsnokot nevezte.

Ő cs. k. fősége febr. 23rol k. legf. kabineti irata szerint, a' cs. k. közönséges udvari kamránál Majláth Antal gróf Zik kancellár névezetelése által megürlt előadó tanácsnoki helyre branyicskai Jósika Sámuel, a' m. k. udv. kancellariánál tiszt. tanácsnokot; ugyan a' cs. k. közönséges udv. kamránál titoknok Predelich Pap Józsefet pedig val. tanácsossá méltóztatott nevezni.

Ő cs. k. fősége a' temesi kamrai igazgatóságnál Slachta Ferencz előléptelése és Füller Ferencz nyugalmazta által megürlt két táblabírói helyre Albrecht János ottani actuáriust 's Mattyasovszky Imre temesvári kam. ügyvédet; a' m. k. kamara pedig Bolgár Ferencz fizeteléses fogalmazói gyakornokot jó tulajdoni 's ügyessége tekintetéből a' mármarosai kam. igazgatóságnál actuáriussá; végre a' m. kir. helytartó tanács és kamara egyetértőleg a' kir. fő építési tisztkárnál Kauffmann Sámuel halála által megürlt utolsó rajzoló helyre Veszter Imre eddig fizeteléses gyakornokot, ennek helyébe pedig Viszkovszky János fizetéstelen gyakornokot nevezte.

Az erd. kormányzék febr. 22kén az erd. kir. táblán megürlt levéltárnoki hivatalra, ugyan azon kir. táblánál eddigi elnöki iktató (praesidialis protocollista) Szóke Mártont nevezte ki.

Kolozsváratt febr. 21kén a' kir. kormányzéknek, főhg Ferdinand ő fensége előlülte alatt tartatott ülésében felolvastatott fels. apostoli fejedelmünknek febr. 14kén költt kegyelmes kir. leirása, mellynél fogva Erdély nagyfejedelemsege 's hozzá kapcsolott részei három nemzetből álló Karait és Rendeit a' legközelebb jövő április 17én Szeben sz. kir. városban szokott módon tartandó országgyűlésre összehívati 's ennek legelső és fő tárgyait a' hűségi hit (homagium) letételét kitűzni méltóztatott. Erd. Hir.

Kolozsváratt febr. 22kén végződék Kolozs megyének a' törvény szerinti tisztújítás végett, e' hónap 20kára összehívott közönséges gyűlés a' nélkül, hogy ezen tisztújítás megtörtént volna. A' gyűlés több tagjai kijelentvén, hogy ezáltal választásba bocsátkozni nem kívánnak, az elnök főispáni helytartó több ízben ismételve felszólítá a' Rendeket a' tisztújításra, de igen kevéstől pártoltatván, a' nagyobb rész pedig hallgatván, határozattá vált, hogy a' us megye Rendei most tisztválasztási jogukkal nem akarnak élni; 's e' szerint az eddigi helyettes tisztviselők hivatalaikban továbbra is megmaradtak.

Kolozsváratt febr. 20án ment véghez szóati többség által birónak választott, 's ő fensége által is megerősített Ágoston István urnak hivatalába ünnepélyes iktatása, melly alkalomkor a' tanács 's városi közönség részéről többen szép beszédet tartottak. Beiktatás után az új főbíró a' tanács, városi közönség, 's tömördek nép kísérete hangszal mellett házához, hol bévet és régi szokás szerint minden jelenlévő mézes melegborral, kávéval, rozóissal 's fris kalácsal vendégteték meg. Nem kevesbé örvendetes volt a' városi közönségre nézve e' napelőtti vasárnap, midőn a' 100 férfiból álló eskütt közönségnek közelebb választott 20 tagja a' tanács 's választott polgárság mintegy 70 tagját a' város terében megvendéglé.

A' cs. k. szab. dunai Gőzhajótársaság febr. 13án Bécsben tartott közgyűlésében, a' t. igazgatóság (mellynek tagjai: Puthon Ján. b. Geymeller J. Henrik b. Friesenhof Adolf b. Sina János b. és Benvenuti I. B.) fölolvastá tudósítását, mellyből a' dunai gőzhajózás mult évi haladtáru tudósítását, mellyből a' dunai gőzhajózás kivonatját ezennel közöljük. Mult 1836 évben a' gőzhajózás szerencsés sikerrel folyt. Komoly baj csupán egy történt, t. i. az új 's az előbbi hajóktól különböző terv szerint épített, 180-l. hossz. 's 80 ló erejű Árpád fenakadása Vajkánál, melly 1836 oct. 18án futott ki a' budai hajóállomásból. Fontos okokból még 1836ban próbát kellett e' hajóval tételni, hogy további számításokat e' próbára lehessen építeni. Ezt azonban a' szokatlanul alacsony vizállás alig remélteté, midőn a' Duna elolvadt hőtömegek által egyszerre magasra dagadt. A' kedvező vízrel élni akarván ez új hajó próbautja megtételére, szerencsésen és gyorsan haladt Pozsonyig, midőn a' viz ismét rögtön elapadt. Árpád sietve visszaindult, de már későn, mert Vajkánál fővényre futott, a' mit, kapitány és legénység ügyesek 's jól választottak levén, egyedül a' változó elemnek tulajdoníthatni. Nagy bajjal lehete Árpádot, a' segédül érkezett Nádor 's 50 vontató ló erejével a' veszélyes állásból megszabadítani, melly alkalommal nem lehet meg nem említeni Széchenyi István gr. munkás szorgalmát, ki 8 unalmas és veszélyes-teli napon át a' hajót el nem hagyá, 's bátorságával a' többieknek példát mutatva, a' közellevő felsőségektől, befolyása által, mindenütt gyors segélyt eszközle ki. — E' kis bajt a-

zonban könnyen elfelejtetik az idej gőzhajózás fényes előléptei. A' társaság vendégei közt tisztelé m. évben az országgyűlésről Pestre lejött Nádor főhg. ő fenséget egész családostul, ki a' Nádoron tevé ez utat, 's Mahmud szultánt, ki Nikomediából Konstantinápolyig a' „Maria Dorothea“ utazott, melly utóbbi történet, a' mennyiben a' szultán kedvezését az intézet iránt biztosítja, a' dunai gőzhajózás évrájában korszakot képez. — De legfontosb, következő hatásra nézve, a' legf. rendelkezések következtében szerkesztett „cs. k. középponti biztosság a' dunagőzhajózást illető ügyekben Metternich hg. elnöksége alatt;“ mert a' különféle felsőségek tiszttagjainak egy helyen központosításából, mellyekkel t. i. a' dunai gőzhajótársaság leggyakrabban jöhet 's jön érintkezésbe, a' kormányzás és ügyigazgatás lehető legnagyobb gyorsaságát 's rövidségét várhatni következtül. — Első tárgy, mellyet az igazgatóság az említett középponti megbízottság elibe terjesztett, a' kir. bajor-würtenbergi duna-gőzhajózási társasággal kötött czélszerű szerződés volt. Kívánatos dolog, hogy a' mondott társaság hajóji minélelőbb szállítsanak utasokat Regensburgból, hogy a' gőzhajózás Linzen alul annál élénkebb legyen. Nem sokára elkészül egy hajó, melly előleges felszámolítás szerint elég erővel bírand a' hegyi utat kiállani 's elég könnyűséggel a' mélységek fölött átsikamlani; — a' mik még utjában állnak, egyedül a' hidak, de ezek is az alsó ausztriai kormány parancsára hihetőleg meg fognak nyitattni. Ha nem csal a' remény; a' gőzhajózás ez osztálya igen szerencsés sikerü lesz a' társaságra nézve, főleg, ha a' Duna régóta szóba vett szabályoztatása Bécs mellett, a' főváros csatornájába ismét elegendő vizet bocsát, hogy a' gőzhajók az aukerti hidig járulhassanak; mert eddig is sajnosan érzé a' társaság, mennyi bajt okoz egy távuleső kikötőhely, mint a' mostani Prater szögleti. Az e' czélra épített hajó ő cs. k. fősége a' császárné nevé fogja viselni 's neve „Mária Anna császárné“ lesz. — I. Ferencz legrégebb gőzös kijavítása nem végezethetvén el olly hamar mint szükséges volt, helyette Pannoniát küldé az igazgatóság a' Vaskapun tul, 's e' hajó jun. 16. óta a' Duna jobb (törökféli) partján tartott állomást. A' lakosokra nézve új tünemény levén Pannonia, nem igen éltek azzal, de hihetőleg majd jobban átlátandják hasznait. Idegen utazók gyakrabban éltek vele 's mind Pannonia mind Ferdinand szolgálatával elégtelnek valának, kivéven azon panaszokat, mellyek az utazás gyorsaságát gátoló akadályok ellen intézettek. T. i. a' Skela gladova és Drenkova közti gőzhajóval nem járható hely az, melly ellen panaszokdtak, 's nem ok nélkül, mert mind az, mit a' társaság e' hiánypótlásra mai napig tehetett, önlegülését sem érte el. Ha azonban az utas itt elég kényeimet nem talál; csak körül kell néznie, hogy meggyőződjék, mennyi akadállyal kell küzdeni a' társaságnak olly helyen, hol fél pusztaság, vesztegház 's több ország határa ütközik össze 's valóban az utazók nagy része meg is nyugvék e' mentésben. A' társaság ügyekezete azonban oda lesz irányozva, hogy jövő évre e' ponton czélszerű javításokat eszközöljön. Milly hamar változik a' gőzhajózással érintkezésbe jövő helyek állapota jobbra, bizonyítja Orsova és Skela-Gladova, melly ezelőtt, önkormányától is alig ismertetve, csak egy két pár jármos ökörrrel bírt, most pedig 200nál is többel; hasonló változás nyomát viselik a' parti béczekek, hol eddig csak sasok fészkeltek, 's mellyek most egyenesen a' gőzhajózásnak köszönhetik hirtelen gyarapodásukat. — A' vámügyi bányászati a' határi állomásokon, kivált transito-árakra nézve, természetesen nagy pontossággal kell vitetni; de a' társaság némelly elkerülhetőnek látszó, időtölvajformaságokat vevén ott észre, följelenté ezeket a' felsőségek 's reményli, hogy ennek következtében czélszerűbb intézkedések fognak tételni. — Köszén, mint tudva van, a' gőzhajózás lelke, azért az igazgatóság teljes figyelmét fordítá arra, hogy legjobb minőségű lehető legolcsóbb áron szerzhessen. Eddig három bányából vevé a' szükséges kőszén u. m. a' brembergi (Sopronyban) mohácsi és oraviczaiból, mellyek közül ez utolsó legjobb kőszén ad, melly azért, noha legtávolabbról hozatik, a' felsővízi, úgy nevezett hegyi hajózásra (Bergfahrt) fordítaték. A' cs. kir. főhadai tanácsal kötött egyezményél fogva ujlólag egy köszénbánya nyílt meg a' társaság közhasználatára, u. m. az eibenthal az oláh-illyr határor-ezred kerületében, melly nem ollyan czélszerű ugyan, mint az oravicza, de azért haszonvehető 's idővel szorgalmas művelés által javulhat. Jó áron eladhatas reménye hihetőleg új köszénbányákat is földöztet fel, így p. o. Moldva már elégségig ellátja a' galaczi raktárokat, noha eddig magas áron (mázsája 50 p. kr.); felső Ausztriában is több bánya áll a' társaság rendelkezése alatt, 's ismételt próbák fogják megmutatni; mellyik ad legjobb minőségű szenet a' linzi hajózásra. A' tengeri hajókon angol földi kőszén használtatik, 's 1837re az előleges számításból

ez tetszik ki, hogy 268 ezer mázsa lesz szükséges mindössze, 190 ezer forintnyi értékben. E közt a legolcsóbb szénnek mázsája 24 kr. a legdrágábbé 1 for. A Dalmataországban feltalált szénbányák figyelmet érdemelnek 's olly mivelésre várnak, melly által mélyenfekvő erek nyiljanak meg, valamint az ausztriaiak is. Ez által a társaság gőzhajóit valamint az egész földközi tenger minden gőzhajója nagy gondtul lesznek fölmentve, 's e tüzi anyag olcsóbb is lesz mint az angol földi. — A társaság mozgonyai kezdet óta Boulton Watt és társ. sohoi nagyműhelyéből kerültek, 's azok kitünő jeleségének köszönhetni, hogy mindeddig az erőművekkel semmi baj nem volt; egyedül Maria Dorothea kazánja égett keresztül a felügyelő menthellen gondatlansága miatt. — Mígóta azonban az ausztriai birodalomban gőzerőműgyár áll a föl, 's Fletcher és Punshon uu. a cs. k. fő hadi tanács számára ajánlatéremelő műveket szolgáltatottak, jónak látá az igazgatóság, hogy az Isó vontatóhajóra (remorqueur) szükséges 140 lóerejű mozgonyokat e vállalkozók által készíttesse, először azért, hogy a' belföldi iparnak olly mulhatlanul szükséges vállalat gyarapodását előmozdítsa, 's új jelét adja: milly fontos az egyetemi nemzeti iparra nézve egy nagy iparágat gyámolni, melly azután annyi segéd smellékes iparágat maga után von 's életre idéz; másodsor: mert az angol művek ára, a' folyvásti nagy keresés miatt, naponként növekszik; 's így az annak idejében szükséges kijavítás is könnyebben történhetik; 's a' dunai hajókra nézve a' nagy hozatási költség megkíméltetik; harmadsor: mert az olly műhelyekben erőművészek (machinisták) képezethetnek, kiket Angliából nagy fizetésre is nehéz kapni. — A' hajóépítésre nézve is lényeges intézkedések történtek. A' czélszerűleg elrendelt hajóhely az obudai szigeten mindenkép alkalmas hajó-építésre és kijavításra. A' víz, melly ott eddig iszapos volt, a' Fölg-Nádor engedelméből a' Vidra által mélyebbre kotortatott. Először az egészen megújított „I. Ferencz“ oct. 18án pedig „Árpád“ röpült ki onnét, — érdekes, és Budapest gazdag jóléti fejlődései sorában méltó helyet foglaló látvány! — Ez által megfosztatik ugyan az igazgatóság attól, hogy a' hajóépítésnek szentantúja legyen, de más nagyobb haszon származik, t. i. télen, midőn minden gőzhajó az obudai kikötőben áll, ott minden egyesülve van, mi a' hajók őrzésére 's kijavítására szükséges. — Minden dologhoz-értő megegyezik abban, hogy eddigi hajóink, a' tengeri hajók alakját viselők, sokkal nagyobb terhűek, mintha testük alacsonyabb, 's a' faalkotmány könnyebb fából volna; ez utóbbi esetben a' hajó nem merül olly mélyen vízbe, 's csak ez által érhetni el majdan Orsovát! — A' Triestben készülő, 9ik számú hajó, „Metternich Kelemen hg“ nevet viseli, (különböztetésül a' Lloyd austriaco egy hajójától, mellynek neve szinte: Principe Metternich) 's febr. végére várja erőműveit Angliából, ugyhogy május elején munkálkodását kezdheti. Rendelése Trapezuntba menni, 's noha angol hajók megelőzték, nem félhetni mégis a' társaság ezen új hajóját, mert a' trapezunti kikötő (hol a' bevétel 1829ben 763 ezer frnyai, a' kivétel 126000 frnyai volt, 1836ban pedig a' bevétel 10,889,000, a' kivétel 6,622,000 frt értékűre ment) számos gőzhajó foglalatostokdathat. — „Maria Dorothea“ megmutatá, mennyit tehet a' gondos intézkedés. Kisebb levén nagyságra 's erőre a' „Crescentnál, mégis meggyőzte, sőt kiszorította ezt. — Tapasztalásból az tetszett ki, hogy a' Smyrna és Konstantinápoly közli vonalnak hasznos fenntarthatására nagyobb 's több árut szállítható hajó kívántatik. A' tengerihajók költségei sokkal nagyobbak, mint a' folyóvízi hajókéi; de a' nagyobb hajók, mellyeknek elég emberrel ellátatása nem kerül azért többre, mint a' kisebbeké, jobban is jövedelmeznek, mint imezek. Ez okból az igazgatóság egy 160 ló erejű hajót akar építtetni, melly „Maria Dorothea“ helyére jőne. — Ez utóbbinak használatára nézve különböző tervek vannak; igen hasznos lehet a' társaságnak különösen az által, mert építtetésinél fogva minden helyre illik, 's ha egyik v. másik hajó ideiglen gátoltatnék munkásságában: annak helyébe állíthatni azonnal. — A' hajózás napkeleli részére, melly olly nagy fontosságú 's azért ügyes és okos felvigyázót is kíván, Autran Sándor ügyel jelenleg.

Martius hónapban a' gőzhajók indulási rendje következő: a' Nádor (42 lóerejű) indul Bécsből Posonyba 3, 9, 14, 21, 28án; Pozsonyból Pestre. 4, 10, 15, 22, 29én; Pestről Pozsonyba 's Bécsbe 5, 11, 17, 24, 31én; — Zrínyi (80 lóerejű) Pestről Zimony 's Drenkovára 19én, Zimonyból Pestre 27én, Drenkováról Zimonyba 25én; Isó Ferencz (60 lóerejű) Pestről Zimony 's Drenkovára 16 's 30án, Zimonyból Pestre 24én, Drenkováról Zimonyba 22én. — A' gőzhajó mindenkör reggeli 6 órakor indul el mondott főállomásairól.

A' pécs-vidéki kőszén bányákról köv. statistikai adatok nem lesznek érdektelenek a' hazai iparra figyelmezní szerető olvasónak: 1808ban már megvolt a' vasasi bánya a' pesti k. egyetem pécsváradí uradalmában, új bányák nyitattak a' pécsi püspökség és káptalan, Bathyány János gr. Pécs sz. k. város és több magányos birtokos jószágin. 1836ban még a' vasasi, szászai, szabolcsi kőszénbányák 's 21 pécsi lakoséi voltak munkáltatás alatt, miután a' váraljai bánya mivelést nem érdemlőnek találtaték, a' Pécs városi pedig és komlói nem állhaták ki a' versenyt v. mérkőzést. A' kőszén-fejtés 2,363,082 mázsát adott 1808 óta, évenként tehát 95 052 mázsát; eladatott 2,229,714 mázsa, miért készpénz bevétel 1808 óta 1,148 442 ft; felhasználtatott 90,672 mázsa 's ezzel készült 96,204 mérő méz, 3,225,643 darab téglá, 635 mázsa vas-vitriol, 149 mázsa

timó. Ezenkívül a' kőszénhasználat nem kevésbé mozdítá elő az erdő-kiméltést, tüzi fa helyét pótolván; sok pénzt forgásba hozott, nap-szamosak 's kézműveseknek dolgot adott, 's így a' statusgazdaságra nézve is figyelem-érdemelő következtetéseket szült. — 1836ban a' kőszén-eladás kezdet óta legnagyobb volt, mit kétségkívül a' gőzhajózás gyors haladásának köszönhetni. A' hazai természet-gazdaság' bölcs használatának illy szép sikere örömmel töltheti el a' gondolkodó hazafit. —

A' M. TUDÓS TÁRSASÁG, febr. 13. tartott kisgyűlésében a' nagy szótár' ügyével foglalkozott; febr. 20kán pedig ismét a' Tájsszótár' vizsgálatát vette folytatólóg munkába. Ugyan ekkor nyújtotta be a' titkoknok I. a' nagy szótár' számára Csatsko Imre győri kir. professortól némelly ritka szavak' gyűjteményét; II. a' Tudományt. számára két philosophiai értekezést, melly szokott rendszerint vizsgálat alá bocsátatott; egy mathematicai pedig, Vallas A. phil. drtól: „meny-nyiségi tetelek“ cím alatt Győry Sándor r. t. véleményére felvetet-ni rendeltetett. III. Nyomatás végott beadott két szépliteratúrai munkának bírálók nevezettek.

Pest mellett martz. 5kén délutáni 2 és 3 óra közt ment véghez egy torony-iránti verseny (steeple chase, vagy is lóháton lehető sebességgel hegyen völgyön árkon bokron keresztül futás, melly több átszökendő akadállyal fogva mind a' lovak ereje 's ügyességének mind a' lovagok bátorságának próbája). Pályahely: Sz. Lőrinczi puszta Mayerly Xaver lakjától a' pesti határ-vendégfogadóig, mintegy 3 angol mérföld. E két pont közt volt hat, három három lábnyi magas soromp v. korlát (barrière) és hat, nyolcz nyolcz lábnyi széles és jó mély árok, 's ezek közül kettő kettős, olly móddal készítve, hogy a' két nyolcz nyolcz lábnyi széles árok közt csak nyolcz lábnyi tér közvala. Hét aláirt közül, kik a' nyertesnek díjul esendő tíz darab aranyat fizettek csak négy állott ki. s a t. A' győztes lova Steamer, telivér angol mén ivadéka, Trautmansdorf hg. cseh földi nevelése, a' megközelítők pedig angol földönnevelt félvér lovak. Az idő igen mostoha volt a' hidegen süvöltő szél miatt, 's a' föld sem kedvező, mivel azt részint hó részint fagy is lepte; mi miatt nem is vala olly számos néző, mint egyébkint fogott volna lenni, főleg közebb tudomásra juthatás mellett.

A' hideg martzius ára virradt reggel úgy megszorítá a' partit jeget Dunánkon, hogy nem bírván a' hídhajóhoz torló ujjegyet megtörni a' tömördek napzamos, még 6án délelőtti 10 órakor a' két városi 's József vásárra szállongani kezdő közönség sajnálkozása mellett a' hídberlők a' híd-elszakasztás 's nagyobb kár elkerülhetése miatt kénytelenítettek a' hajóhidat 's így a' folyvásti könnyű közlekedést megbontani. Decem-beri 's januáriusi enyheségét 's locspocsosságát csikorgó martziussal pótolja most elég uszorásan a' szigoru tél, késleltetve 's ugy szőlván elzárva az ohajtva várt kikeletet a' takarmányszüksős gazdatól, midőn a' természetet 's főleg a' növényországot ebresztő nyájas zafir helyett üvöltő fagy és zuzmara- szakálu boreásával szeldegelti arczaínkat.

Pesten f. h. 5én ideg-gula következtében boldogabb életre költözött Eötvös Pál, a' m. k. Kuria levéltár igazgatója, 's több ns megye táblabírája, élete 77ik évében, mellyből 53at közhivatalban példás munkássággal töltött. Hívesén kívül, kívül 49 évet boldog házasságban élt jeles gyermekei, u. m. Pál arany sarkantus vitéz 's m. k. kamrai tanácsnok, Ferencz m. k. helytartósági titkoknok; József kir. igazgatási ügyvéd, 's egyenkint több nemes megye táblabírái, és Mária néhai nyéki Németh Imre, kir. ügyek főigazgatójának özvegye áldják emlékét 's kesergik elhunytát.

Kalocsán martz. 3án jobb életre költözött Horváth József, a' kalocsai érseki megye olvasó-kanonokja, csüggedhetlen szorgalmu életének 77ik évében. Benne az anyaszentegyház érdemes oszlopát, a' szegénységű ajtatos gyámolát, díszes nyelvűnk buzgó barátját veszté el. Szendergő porait béke lebegje körül! — Miskolcban pedig febr. 17én múlt ki Nyíri József az ottani gyülekezet 20 évig volt kedves papja, 's a' külső somogyi egyházi vidék tanácsnoka.

A' zalatnai kir. administratio körében egy építő-mesteri (Architect) tiszthely felállítására 's betöltése határozottatott. A' topánfalvi al-aranyváltói hivatal megürült.

A U S Z T R I A.

F. h. elsőjén ment végbe a' régibb statusadósság 111dik elszoroztatása, 's ezuttal a' 439ik sorhuzatott ki. E' sor eshet pénzóra beli kötelezvényeket foglal magában különféle kamatlábon, 's névszerint az 155,274ik számtól az 157,562ig, mellyektokeje 1 millió 146 ezer 564 ft. 11 $\frac{1}{2}$ kr. kamat-összesége pedig a' leszállított láb szerint 25,131 ft. 54 $\frac{1}{2}$ kr. Ugyane'napon ment véghez az 1820i status-lotokölcsön 17ik elszoroztatása, mellyben a' köv. 44 sort huzták ki: 12, 15, 22, 25, 42, 53, 70, 96, 102, 124, 131, 136, 143, 173, 184, 195, 200, 210, 235, 240, 257, 288, 292, 299, 358, 364, 365, 410, 498, 529, 580, 604, 606, 611, 616, 662, 687, 705, 724, 752, 782, 787, 788, 791.

F R A N C Z I A O R S Z Á G.

A' Droit lap szerint Lavaux és Lacaze csakugyan a' pairszék elibe idéztetnek. Meunier előadásá szerint a' sorshuzás, mellynek a' király-megölésre személyt kelle választani, következtölög történt: készen levén 's elszántan a' tett végbevételére, három darabka papírt hajtottak össze 's egybe azok közül kis kenyérgolyót tettek, a' papírkákat összekeverték, 's-huzták. A' kenyérmorzsás papirdarabka, 's vele együtt a' királyölés munkája Meuniere jutott. A' többiek t. i. Lavaux és Lacaze csak tréfának vehették az egész dolgot, de Meunier komolyan fogta föl azt 's ez óra óta nem volt nyugta, nem más gondolata 's érzelme, mig föltételét, (szerencsétlenül ugyan) végre is hajtotta.

Parisban nem rég két rögtönész közt, egy francia, 's egy német, ugymint Longon Baptist és Langenschwarz közt, ki Pesten is

improvisatorkodott néhány év előtt, bajvívásra került a' dolog, mellyben az utóbbi sebet kapot karján; 's oka művész-(kenyér) irigység volt. —

Marseilleben most igen magára vonja a' figyelmet Vito Mangiamele csudagyermek, szörnyű készsége által a' fejszámvetésben. A' fiu egy pásztor gyermeke, mintegy 10 esztendő, semmi oktatást nem kapott, 's így sem írni sem olvasni nem tud. A' számok iránti elmefogékonyaság tehát nála nem gyakorlási szülemény. Gyors találékonyasága tanusítására szolgálhat többi közt a' következő pár kérdés, mellyre igen számosak jelenlétében kevés percnyi gondolkodás után megfelelt: Mennyinek kell lenni a' száztul ötös kamatra tett tőkének, hogy, ha kamatit kamatíhoz adják, 64 eszt. mulva 640 884 franknyira növekedjék? — 2) Mennyi jó ki, ha 93,746,945-től 7,627,984-ig sokszoroznak? 's a' t.

A' franciaországban levő brazíliai közlők egyet sem nyomorított meg a' hurutjárvány, 's mint mondják, igen könnyen is elejét tudják ok e' hazájokban szokott nyavalyának venni tüstint első jelenségeikor azzal, hogy néhány pohár puncsot iván ágyba fekszenek, mi annyira előmozdítja a' kigőzölgést éjen át, hogy a' bajuak reggelre semmi nyoma nincs.

PORTUGÁLIA.

A' pénzszűke és a' köz hitel rosz állapotja részint kacajgerjesztő, részint komoly gúnyra fakasztja a' lapokat. Nevezetes az egyik az „Artilheiro“ ellenzéi lapban e' czim alatt: „a' nyilvános hitel eltemetése,“ mellynek ünnepejét többi közt illyképen írja le: 9kén (d. Pedro chartája megbukási, 's az 1820ki alkotmány visszaállítási napja) veszélyesen megsebesült egy rakéta által a' fején, 's az szinte agyvelejéig hatott; (a' rakétalövés az utóbbi zendülési jel volt); sok orvost hívatának össze, de híjában, a' seb megfenésült, a' hitel gyöngesége folyvást növekedett, végre, az ország legnagyobb szerencsétlenségére, kiadá lelkét. A' szörnyű pénzügyi szorultság mellett is fényesen eltakarítatá a' kormány; mintegy emléket örökítőleg. Sírba szállta előtti halotti ágyra nyújtóztatva kitétték a' közönségnek szemléletül, körülvéve aranyzott óngyertyatartókkal; a' gyászalkotvány oldalit beaggaták a' „Diário do Governo“ tömördek lapjaival 's Bonças-bul készített czafrangokkal (czélzás a' ministerek sokféle hirdetéjére 's a' belminister lakára). A' függönyzést 's redőzet-illesztgetést Rio Tinto (a' National szerkesztője) vállala magára; 's azt igen dícsérték is, mert noha csak papíros vala, mégis egész családásig hasonlított a' spanyol báronyhoz (czélzás az elkobzott spanyol bárony). A' halottas terem ajtajánál a' főváros egyik legtekinteteseb 's legesicsomózottabb testőre állott. A' gyászalkotványt nagy liberiaiba (cselédruha) öltözött inasok vették körül. — Egész nap tolongott a' hivatalos 's meghívati kellett sokaság e' gyász-jelenethez. Az ország érdemes páirje, a' kir. palotai tábornok, al- és fővezéri tisztakarostul, az academia-mimica-dramatica-gallulosa és színház főlügyelője, az egész lycaeam, museum, conservatorium és pantheon (a' ministerek ujdun-új intézetei, mellyek föllálthatására azonban pénzők nincsen) mindnyájan csillogó díszruhában! számos asszonyság, 's köztük az éhség, népuróság, nemzetiség, szabadság, járult a' medenczéhez, és szentelt vizet főkendett az elhunynak hideg tetemire. Miután a' halotti éneket elzengék, mellyet „Meautempo“ híres művész („Rosz idő,“ ellentétele Bomtempo legjelesb lissaboni hangszerző nevének) készítte: nagy készüléttel vivék a' holt tetemet a' d' Ourique tere (a' nemzetűrség utolsó zendüléskori gyűl-helye) mint a' kormány által kijelölt temetési helyre. Mihelyt a' koporsót leemelék kocsijárul, mellyet Pauta (vámjegyzék) nevű lovak húztak, megragadá 6 kolompos, névszerint a' Nacional, Portuguez, Hercules, Provinziano, Toureiro és Piloto (ministeri lapok). O kegyelmessége a' conde d' Almeida bucsuztatót monda fölötte a' dithyrambi költészet nevében; a' fő országtörténet- v. krónikairó följegyző a' temetés napját, a' belügyek ministere pedig fölolvasá a' végzeményt, miért részesíték a' boldogultat azon kegyelemben, hogy szenteletlen föld hantjai alatt pihenessen, t. i. mivel Chamorro volt. Ekkor leszőgezek a' koporsót 's átadák a' pénzügy alkanczellárja o' kegyelmességének (Passos minister testvére) ki a' sirásói kötelességet vállalá föl, 's a' holtat eltemeté. Könnyű legyen fölötted a' hant! A' hazafui válaszmány következő sírverset tűzete fölibe „Itt fekszik a' nyilvános hitel. Született tölgyfák, meghalt diófák alatt.“ (Fordítása Carvalho (tölgyfa) és Nogueira (diófa) családneveknek, mellyek közül Jose da Silva Carvalho igen ügyesen 's hosszú ideig vezeté 's tartá fön a' közhitelt, Nogueira pedig v. Sa da Bandeira visconde jelenleg viseli a' pénzügyministeri tárczát, mult szeptember óta.)

SPANYOLORSZÁG.

Mindenki feszülten várja a' táborozást, mellytől elhatározó következtést remélnék. Lujan és Valle követek fogadtatása iránt a' hadseregnél, úgy vélekesznek, hogy Alaix a' biztosokat elfogatódjá, mit Espartero sem ellenzendí, 's e' közben 's carlospártiak elleni munkálkodások folyvást csak papíroson maradnak. 'S mind ennek láttára, a' tábornokok ügyetlensége, ónsulyu hanyagsága 's fenyegetéki bomlottasága mellett is igen rosz néven veszi a' borostyánon pihenő bilbaoi polgárság 's őrsereg, ha katonai ismertetükről 's hadi bátorságukról a' cortesgyűlésben nem leghízogóbb szózat hallatik. A' carlosiak ellen olly rég hirdetett, azonban mindedig elhaladt megtámadás méltán azt gyaníttatja, hogy a' parancsnokok egymással megegyezni nem tudtak, sőt talán, hogy tervökkel föl is hagytak.

Bayonnei levelek szerint bizonyos, hogy még Evans sem tön mozdulatot Irun és Fuenterrabia ellen, 's mint hírlík, nem is szándéka többé azokat megtámodni, hanem az oyarzani 's ernani carlospárti csapatok ellen induland. Ezeknek Andoainba áthelyezett főtáborából költ febr. 18ki tudósítások szerint levelet írt Guibelalde tábornok Harispehez, mellyben tudakozza: valljon igaz e' ama' hallomási hír, hogy Harispe megengede Evansnak francia földre hordathatni löszereit 's onnan tüzelhetni d. Carlos fegyveresire? Egyszersmind azt nyilatkoztatá: hogy ő ugyan jó egyetértésben kíván maradni Franciaországgal, 's e' tekintetben d. Carlos minden rendszabályt meg is tön, de a' szükséges önvédelem mégis arra fogná birni, hogy a' francia földről ellene intézett lövéseket viszonozza; ezt azonban, ha némely golyók száraz földre hullanának is a' francia birtokban, megtámadás gyanánt ne tekintsék Franciaországra nézve. — Harispe tábornok csupán e' sürgönynek kezéhez juttat bizonyító, és csak segéde által aláírt levelet adott válaszul, melly, kétségkül figyelmetlenség miatt, 1836rul költ. Harispe tábornok készülöben van a' háttárszélre indulni, hol már a' 4dik könnyű gyalogezred 's néhány álgyu föl is van állítva. Bizonyosnak mondják, hogy Espartero Seoane váltandja föl a' parancsnokságban, 's hír szerint, m. h. 25kén kelle Madridot elhagynia. Ugy látszik Evans tábornok 's Saregui között is viszátkodás támadt. Ezen utóbbi, ki egyebiránt nem legjobb egészségű, vonakodik Evans parancsnoksága alá hajlani. — Quiroga tábornok egészen kiesett az udvar kegyébül, hihetőleg benyújtott önkéntes lemondása miatt.

Az udvari hírlap nyomtató műhelyét naponként kíváncsi néptömeg fogja körül, 's tudakozódik: nem érkezett e' még tudósítás az ellenség általános megtámodtatásáról; 's ez olly örömkiváncsisággal történik, mintha a' királyné sergeinek győzelme egészen bizonyos lenne. Mióta Garcíát szabadon bocsáták, noha egyszersmind szoros őrizet alatt a' fővárosbul is elkísérték, nem mutatkozik Mendizabal nyilvános helyeken azon hiedelem v. képzelgés miatt, hogy mindenütt életére törnek; 's e' miatt szembeötölő személybiztosítási rendszabályokat is tön. Legközelebb egy körlevél is jelent meg a' Gacetéban, minélfogva minden ügyész fölhatalmaztatik azokat megpörölhetni, kik rendbomlást eszközölni akarólag, hírlapi czikket vagy külön iratokban a' correst, vagy más országos testületet megtámodnak. Erre azon szövetekezések adhattak okot, mellyek a' fővárosban szinte naponként alakulnak, 's az itt lakó havannahi tehetős polgárok házaiban mindig barátságos fogadtatásra számolhatnak. Ezen elégtellenek közt van Casa Calvo marquis, don Juan Montalvo és Sancho de Armas, kik majd naponként elnökséget viselnek gyűléseikben, mellyeket a' legnagyobb erkölestelenség bélyegez.

A' Gazeta de Madrid jegyzékét közli decemb. végétül febr. 6áig a' hadsereghez küldött készpénz 's egyéb szükségesek számának. E' szerint 20 millió real pénz, 50 ezer darab ing, ugyanannyi pár különféle lábbeli, 21 ezer köntös (felső ruha) 20 ezer teljes egyenruha, 31 ezer dolmánka, 1 millió négy száz ezer alafa kenyér 's 27 ezer adagnyi árpakása. Legnagyobb szükségét szenved a' sereg lovakra nézve; még 5 ezer darab kívántatnék, hogy a' lovasság fogyatkozást ne látna. Ezek beszerzése végett most az egész országbol szednek, még pedig kinszerítőleg; mi ellen, mint a' sajátági jog megsértése ellen, több lap kifakadt már. A' kormány csupán azt engedé meg későbbben, hogy a' lótulajdonosok, darabját 4 ezer reállal megválthassák; a' mi egy lóért, általában véve, iszonyú sok.

A' cordovai carlospárti junta tagjai ellen hozott halálos ítéletet nem erősíté meg az andalusiai főkapitány, 's pörüket a' hadi és tengerész-ítélőszék elibe utasítá. — Malagai tudósítások szerint, azon 23 száműzött, kiket ott Quiroga némely lázongási csínyokért honvesztésre 's Puerto-Ricoba szállításra ítél, ellene szegültek átvitelkor a' hajói legénységnek; a' kapitányt egyik szobácskába csukták, a' kormányost pedig St. Thomas dán gyarmat felé irányzásra kinszeríték, hova mielőtt megérkeztek, dán lobogót tűzének fői. — A' Mendizabal által Havannahra utasított váltóknak, mint ő maga is megvallja, a' szigetlakosok ellene mondtak. Madridban legközelebb egy szomorú eset foglala el az értelmesb osztály 's magasb körbeliek részvétét; t. i. Don Jose Mariano de Larra szép tehetségű lelkes fiatal írónak öngyilkossága, ki elmés gúnyiratait többnyire Figaro név alatt bocsátá közre, 's nagy hatásu volt. Mint gyanítták, boldogtalan szerelem miatt lőtte magát agyon febr. 13kán este.

ANGLIA.

De Roos lord pörében Cumming ellen a' Kingsbench előtt legérdekesbek voltak a' tanuk vallomásai, kik szerint a' ns lord csakugyan csalfán játszott. Legjelesb tanu volt 1.) Brooke Greeville. Kérdés: „Ön bizonyosan tetemesül nyert a' játékban?“ Felelet: „Igenis!“ K. „Nem mondaná meg Ön, mennyi volt a' legnagyobb mennyiség, mellyet nyert?“ F: „Miert nem, én már 15 év óta játszom, 's ez idő óta nyerhettem mintegy 35 ezer ft. sterlinget (majd egy millió váltó forint!) K. „Ugy gyakorlotta Ön a' játékot, mint valamely foglalatosságot?“ F. Igenis, ugy! K. „Ön tehát a' játékból élt?“ F. „Nem egészen, nekem évenként 800 ft. sterlingem van elkölteni való, mit Creve lord hagyott rám örökül.“ K. „Ön a' 35 ezer font sterlinget többnyire a' Graham clubban nyerte?“ F: „Igenis!“ — 2.) tanu Wharnclyffe lord: K. „Ismerte Ön Roos lordot?“ F. „O igenis régóta.“ K. „Volt Ön vele egyidőben valamely clubban?“ F. „Igenis! Együtt voltunk Whiteban, Boodleben, 's az utazók clubjában.“ K. „Gyakran játszott Ön Roos urral?“

F. „Igen is, igen gyakran!“ K. „Nagyban játszottak e? — K. „Egy pointet (jegyet) egy guineeért (10 pengő forint) 's öt font sterlingért a fogadást minden roberre.“ K. „Roos nem játszott e magosabban is?“ F. „Ő igen, nem ritkán egy egy jegyet öt öt font sterlingig, 's a fogadást 25 font sterlingig játszotta.“ 3.) Alexander kapitány: K. „Ön tengerész tiszt?“ F. „Igenis, féldíju.“ K. „Tagja volt Ön a' Graham-clubbnak?“ E. „Igenis husz év óta.“ K. „Gyakran látogatta meg Ön a' Clubbot?“ F. „Ő igen is!“ K. „Nappal is éjjel is?“ F. „Ő igenis!“ K. „Mióta lépett ki Ön a' szolgálatból?“ F. „26 év óta huzok féldíjt.“ K. „Ön hihetőleg sokat játszik?“ F. „Ő igenis!“ — K. „Ön foglalatosságot csinált magának a' játékból?“ F. „Nem! de multságot találtam benne.“ K. „Nem élt e Ön egy részben a' játékból?“ F. „Nem!“ K. „Hány órát játszik Ön asztal előtt?“ F. „Közönségesen öt órát.“ K. „S asztal után?“ F. „Mintegy négy órát. De megtörtént, hogy egész éjen át is játszottam. K. „Ön röviden végzi ebédét?“ F. „Eszem, mi épen előmbe akad.“ K. „Ugy e egy csibécskét, vagy egy pohár citromlét?“ F. „Én soha sem iszom citromlét!“ K. „Mennyit nyerhetett Ön egy ülés alatt?“ F. „Hétszáz font sterlinget. Általában véve mióta a' clubokban játszom, évenként ötszáz fontot tisztán megtartottam magamnak.“ — A' Herald tréfából azt jelenti, hogy a' játszó clubokban bizonyos felvigyázó - állításról van szó, ki a' tagoknak hüvelyk-körmeiket elvagdálja. — Brougham lord a' Brooke -clubból azonnal kitörlötte saját nevét. —

Érdekes az, mit a' Courier a' Kingsbench ítéletéről megjegyez. „A' Cumming ellen lefolyt pör a' Kingsbench előtt, úgy mond, melly azzal végződött, hogy ezen ur, ki de Roos lordot csalfa kártyajáték miatt vádolta, fölmentetett, nagy érdeket támaszt. Nem mindig szabad a' közönségnek a' város nyugotrészében a' clubok belsőjébe pillantania, 's még ritkábban szokott illy sok tanulsággal teljes, habár rettenetes föstvény előtte föltáratni. Azon köz példabeszéd, hogy, midőn gazemberek összevesznek, becsületes emberek a' magokéhoz jutnak, ezen esetben teljesült, 's azontekintet 's megbecsülés, mellyet e' játszó 's kalandorok serge a' világtól még mindig követelni merészel, érdemlett lépcsőjére fog leszállani. Hogy „gentlemanek“, kik évenként 2000 — 3000 guineet (közel 100,000 v. f.) nyerhetnek illy módon, ifju 's tapasztalatlan örökösöket szoktak meghuzni, azt épen nem állítjuk; de nehezen fogják azt tagadhatni, hogy e' mennyiségeket tapasztalt 's több mint félig megrontott embertársaik zsebeiből csalták ki. Köz játékházakat pokloknak szoktak nevezni, 's időről időre el szokták azokat törteni; de ezen nagy előkelő poklokat, mindazon nyilvánosság daczára, mellyel a' bennök úzótt illetlenségeket országos törvényszék előtt kitzűték, alkalmasint tovább is meg fogják hagyni. Minduntalan olvassuk, hogy valamelyik szigoru békebíró a' zsebelőket, 's egyéb illynemű gentlemaneket a' vásárokról, 's nyilvános térekről elűzte, minduntalan kisöpri valamelyik buzgó egyház-tisztviselő egyik v. másik tolvajfészket, de illy egyesületek, mint a' Graham-clubb, érintetlen maradnak, és senkinek sincs bátorsága, azt törvényesen üldözni. Nem csak Marlborough-streetben van pedig, mint radicalaink állítják, más törvény a' szegények számára, 's más a' gazdagokéra, hanem mindenik életkörüben úgy van az, 's a' megkülönböztetés még szembeötlőbb szokásinkban, mint törvényinkben. Hol találandunk olly bátor egyházvénet, ki a' Grahamsclubbot feladja? Fog e az egyik vagy másik parlamentházban egy Sir Andrew Agnew föllépni, 's törvényt javasolni e' poklok elnyomatására? Nem! 's fájdalom! hasztalan fáradozás is lenne az. Azon fényes rang, mellyben e' játszó urak, kiket a' Kingsbench mint tanukat kihallgatott, élnek, parancsol az embereknek, ók magokon viselik, a' rang 's gazdagság minden jeleit, mellyeket a' világ, mint most van, tisztelni szokott. 's a' t.

Az alsóházban febr. 21én az Egerton lord által tett indítvány az irlandi hatóság-javító törvényjavaslata uolag fölvetetvén, Howick lord, a' hadminíster és Grey gróf fia azon nyomos észrevételt tettek, hogy ha mindig azon veszélyről szólnak, mellyel a' hatóság-javítás a' fő-egyházat fenyegeti, 's a' javasolt rendszabályt e' veszély miatt ostromolják, igen természetes, ha az irlandi nép azon hiedelemre jut, hogy épen a' státusegyház azon legnagyobb akadály, melly a' jog-egyenlőség megnyerésében útját állja, 's e' nézet által az irlandiak érzelme épen semmivel sem javulhat. 's a' t. A' febr. 22ki ülésben O'Connell a' feljebbi tárgy vitáját azzal kezdé meg, hogy egy tömérdek halom folyamodást nyújtott be a' háznak a' vitában forgó rendszabály javára. A' dolog végre 24én, mint rendkívüli tudósítások jelentik, szavazásra került, 's Egerton l. indítványa 80 szótöbbséggel félrevetett. Ugyanezen indítvány a' tavalyi ülésben az alsóházban 307 szóval 243 ellen, tehát hatvanégy szótöbbséggel vetetett félre, a' felsőházban pedig Fitzgerald lord hasonló indítványa 203 szóval fogadtatott el 119 ellen. —

Londonban a' „korona és horgony“ című vendéglőben sajtó-játékos 's figyelmet érdemlő különös gyűlés tartatott. — A' gyűlés tanácskozásának ugyan is az volt tárgya, hogy a' parlamentjavítás első mártírának, névszerint Muir Tamás, Palmer Fische Tamás, és Skirving Vilmos három angolnak, azután Margaret Móricz, és Gerald József két skótnak, kik 1793ban, e' czélra, noha radical értelemben munkáltak, 's azért fölséghántás miatt vádoltattak, törvényesen üldözlettek, 's honvesztésre ítéltetvén el is vitettek (deportáltak) emlékoszlopot állítsanak, szükölködő hátrahagyottainknak pedig

segélyt nyujtsanak. Hume, kinek előlülte alatt tartatott a' gyűlés, megjegyzi, hogy ha héditoknak, kik a' jó kormány 's igazgatás ügyében semmit sem tettek, sőt inkább ellenségei a' szabadságnak, emlékoszlopot állítsanak, sokkal inkább megérdemlik azt ama' férfiak, kiket szabadságra törekvésükért Pitt, a' hittagadó, halálig üldözött. Sir W. Molesworth, Warburton és számos radical alsóházi tag, kik e' gyűlésen jelen voltak, támogaták ez indítványt, melly azután csakugyan határozattá is lön. A' teremben magában azonnal 200 font sterlinget (5000 v. f.) irtak alá e' végre; Hume egzszermind a' jelen nem levő aláírók névjegyzékét olvasá föl, mellyek közt figyelmet vonának magukra Brougham lord és Essex gróf neveik. A' gyűlés e' nevekre harsogó és zajos tetszést kiáltott. —

N E M E T O R S Z Á G.

Drezla febr. 20. Még sohasem voltak jelen országgyűlés alatt a' karzatok úgy tömve, mint ma az első kamráéi; melly napon t. i. a' zsidók vallás gyakorlatát 's az e' czélra nekik engedtetni kelendő tulajdoni jog-iránti törvényjavaslatot vették vitatás alá. Ámbár az emancipatio kérdése a' mondott kérdéstől el van különözve, 's csak később fordul majd elő, mégis azon szempontbul indult ki a' vitaközlés 's Ziegler és Klipphausen hosszú beszéddel rozsalák az emancipatiót. A' szónokok azonban a' törvényjavaslat kimért határai közé szorítatván, majd egész ház a' törvényjavaslat mellett nyilatkozott, 's a' beszédek közt említést érdemel Ammon dr. speculativ német tudományossággal teljes szónoklata. Előadván, miként mai napig kétféle izraelitai istentisztelet fejteltki, egyik t. i. a' régi talmudi külsőségekre ragaszkodik, míg a' másik szabadabb nézetek szerint ájtatoskodik, az ugy nevezett privat-synagógák törvényjavaslat szerinti eltörlesztését azon tekintetből nem hagyá helyben, mivel azok a' lipcsei kereskedésre nézve károsak lehetnének. Mert sok zsidó, ki most vásárra Lipcsébe jó, nem találta ott igy isteni tisztetlethe, mivel a' törvény által tiltott synagógákat nem látogathatná, 's ebből könnyen az következhetnék, hogy a' külföldi zsidók, kik a' kereskedésre nézve olly fontosak, nem jönének többé Lipcsébe! —

O R O S Z O R S Z Á G.

A' ministerség legujabb rendeletéhez képest az egyes görögök, romai katolikusok, örmény és protestans községek, kiknek nincs tehetségökben kö templomokat építtetni, fából építhetik szent-egyházait: az egyesült görögök tanító intézetei a' szent zsinat felügyelése alá rendeltettek, valamint az uralkodó egyházéi. —

A M E R I K A.

Angol lapok szerint van Burennek az elnökválasztásnál 16,313 szótöbbsége volt, van Buren mindössze 761,632 szótöbbséget nyert; Jackson tábornokra a' szótöbbség 1832ben 707,217 vala. — 1834 mart. 28án a' tanács következéssel hozott az elnök viseletére nézve a' bank iránt: „Nyilvánítjuk, hogy az elnök a' statusjövédlemre nézve olly hatalmat tulajdonított magának, melly őt sem az alkotmány, sem a' törvény által nem illeti, 's mellyet mind a' költővel ellenkezőleg alkalmazott.“ Benton e' végzés óta minden ülésben indítványba hozta, hogy e' határozat a' jegyzőkönyvekben fekete párkányba foglaltassék és semmi erejűnek nyilváníttassék. A' tanács már most, miután a' Jackson-párt e' testületben is többségre jutott, a' följebbi indítványt 24 szóval 10 ellen végre csakugyan elfogadta. — A' képviselőház nagy többséggel azt határozta, hogy ezentul minden kérelem a' rabszolgaság eltörlesztésére vitatás nélkül a' ház asztalára tétessek. Már e' végzéselőlépésre mutat: mert a' kérelmek nem utasítottak el. Mondják, hogy Ellis, az éjszakamerikai követ Mexicóban utlevélét kívánta, 's azt meg is kapta, mire Veracruzban már hajóra is szállott, haza felé. — E' tudósítás, ha igaz, oda mutatna, hogy az egyesült statusok és Mexico közt háboru készül, mi természetesen csak Mexico ártalmára dülne. —

E L E G Y H I R.

Azon tűneményt, melly febr. 18án Európa nagy részében látható vala, 's mellyet közönségesen éjszaki fénynek gondoltak, hihetőleg Mars planéta visszavert vörös fénye okozá, midőn ez ugyan azon nap estén a' hold mögött elment. Frankfurti lapok következő közlenek e' tárgyról Koblenzből febr. 21ről: „Mint hogy a' csillagászok ezen átmenést már előre jelenték, 's a' Mars ismét vörös világa valami rendkívüli jelenést gyanítatott, a' tudósító estve mindjárt a' hold föltűntekor kezdé vizsgálatit. 7 $\frac{1}{2}$ órakor midőn Mars még némi távolságban volt a' holdtól, keletről némi gyenge pir v. vörösség-mutatkozott, melly 8 óráig a' legszebb bíbor pirossáig emelkedett, 's éjszak felé terjedett anélkül, hogy a' látkört érintette volna. 9 óra után kis ideig könnyű fölleg által gyöngítve, e' pirosság ismét nagyobbult, 's 11 óra után 7 perczkor, midőn Mars a' hold mögé lépett, mind inkább nyugot felé nyult, végre 12 órakor délnyugotnak, úgy hogy keletről éjszakra és nyugoton keresztül délnyugot felé majd karika alakú vonalban terjedt, mellynek középpontját meglehetősen távolságban a' hold képezte. Félórákor, midőn Mars ismét megjelent, a' tűnemény megszűnt. Jegyzésre méltó még, hogy a' közzel levő Venus, messzeceő által szemlélve, Mars átmenté közben a' legragyogóbb vörös színt játszotta.“ —

GABONAAR: mart. 7én Tiszta búza 96 2/3. Kétszeres 70. Rozs 51 1/3 — 50. Arpa 53 1/3 — 50. Zab 40. — 36 2/3 Kukorica 93 1/3
PÉNZKELET: Bécs, mart. 4én 5 pCentes statukótelezvény 104 15/16; 4pCentes 100 7/32; 3 pCentes 75 9/16; 1820ki 100 fitos kölcsön 218 3/4; 1834ki 500 fitos 507 1/2 bankrészevény 1369 7/8 p. p.
DUNAVIZALLÁS: mart. 5én 5" 0" 0" 6án 4" 8" 0" 7én 4" 4" 0" 8án 3" 11" 6"